

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

Mercats de Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

Diputació
Barcelona

Àrea de Comerç

MedEmporion
BARCELONA · TORINO · MARSEILLE · GENOVA

Presentació de la proposta

Per mantenir l'equilibri, menjo de mercat! és una activitat educativa on els mercats municipals conviden les escoles a fer que els seus infants i joves s'acostin a descobrir el mercat i allò que el caracteritza i el diferencia d'altres formes de comerç.

La proposta educativa s'adreça tant a l'Educació Primària com a l'Educació Secundària Obligatòria, organitzant els seus continguts de manera seqüencial i acumulativa, de manera que amb cada activitat es treballen continguts nous i es reforcen els anteriors.

L'activitat té una finalitat doble: d'una banda, facilitar una dinàmica educativa que permeti als alumnes tenir una experiència directa del que és el mercat a través d'una visita a les seves instal·lacions. D'altra banda, animar tots els participants en el programa educatiu de mercats a compartir les seves experiències i impressions sobre la visita a través d'un web dissenyat especialment per al projecte. En aquest sentit us volem animar a penjar el producte final a la vostra pàgina web per tal que sigui accessible per a tothom que hi estigui interessat.

Aquesta guia té l'objectiu de compartir amb els docents tots els aspectes que s'han considerat en el disseny de la proposta per tal de facilitar la seva aplicació a l'aula.

Els continguts i les activitats han estat descrits tenint en compte un grup estàndard. Entenem que cada alumne i cada aula té unes característiques determinades, per la qual cosa caldrà ajustar la proposta a cada context.

D'altra banda, el mercat permet treballar un ampli ventall de continguts. No tots estan contemplats en aquest projecte, però us encoratgem a aprofitar les seves possibilitats i fer-lo créixer tant com ho considereu necessari. En aquest sentit, al final d'aquesta guia es fa esment de diverses temàtiques que poden complementar i ampliar el treball a l'aula.

Per a participar en l'activitat cal posar-se en contacte amb l'Oficina del Programa Educatiu (mitjançant correu electrònic a l'adreça programaeducatiu@menjodemercat.cat o per telèfon al **680 678 062**). Des d'allà es gestionarà la visita acordant el dia i l'hora en què el grup pot visitar el mercat municipal més proper al centre educatiu.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

CURS	ACTIVITAT	CONTINGUT
 1r 2n 3r Primària	INVESTIGUEM LA LLISTA DE LA COMPRA	Els trets diferencials dels productes de mercat: productes frescos, variats i de qualitat.
4t 5è 6è Primària	 MENÚ DE MERCAT	El mercat com a opció de consum: productes frescos, variats i de qualitat lligats amb el concepte de comerç de proximitat.
1r cicle ESO	AL MERCAT PER MENJAR COM CAL	Comerç de proximitat i relació entre els productes del mercat (frescos, variats i de qualitat) i la dieta saludable.
2n cicle ESO	 UNA COMPRA AMB MOLT VALOR	El mercat com a opció de consum que ens aporta un seguit de valors afegits a la compra: <ul style="list-style-type: none">• Productes variats, frescos i de temporada.• Dieta saludable i cultura alimentària.• Consum sostenible i ecològic i activació econòmica del territori.• Comerç de proximitat, tracte personalitzat i activació social del territori.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

Investiguem la llista de la compra

La finalitat de l'activitat per a 1r, 2n i 3r d'Educació Primària és visitar el mercat més proper per **conèixer les principals característiques de les parades que el formen i el tipus de productes que hi podem trobar.**

Després de la visita, es demanarà als alumnes que confeccionin en petits grups un mural d'una parada determinada amb les informacions referents a la parada en qüestió (nom, venedor, productes, etc.).

Objectius:

- **Descobrir les característiques principals dels productes** que podem adquirir als mercats: productes frescos, variats i de qualitat.
- **Reconèixer els trets del mercat** que el distingeixen d'altres espais comercials.

Contribució de l'activitat a les competències bàsiques

A través de les activitats següents podrem treballar aspectes diferents que ajudaran a desenvolupar diverses competències bàsiques:

A la proposta, hi trobem activitats de conversa, debat i reflexió conjunta que ajudaran a treballar aspectes relacionats amb la **competència comunicativa i lingüística**.

Amb la tasca de recollir informació durant la visita al mercat i el seu tractament posterior per confeccionar el treball final desenvoluparem aspectes relacionats amb la **competència del tractament de la informació**.

D'altra banda, descobrint el mercat més proper i participant en la seva activitat es poden potenciar els aspectes relatius a la **competència d'interacció amb el món físic i la competència social i ciutadana**.

En el moment de penjar i compartir les creacions que es proposen al treball final podem ajudar a treballar la **competència digital**.

Finalment, la reflexió sobre els progressos i coneixements que s'adquireixen relaciona la proposta amb la **competència d'aprendre a aprendre**.

Estructura de l'activitat

L'activitat presenta tres moments diferents: treball inicial i de planificació a l'aula, visita al mercat i activitat de síntesi i comunicació.

SEQÜÈNCIA DE LES ACTIVITATS

Treball inicial i de
planificació a l'aula

Activitat de reflexió:
“PER QUÈ ANEM
A COMPRAR?” *

Activitat d'informació:
“ON PODEM ANAR
A COMPRAR?” *

Activitat de planificació:
“NORMES QUE CAL TENIR
EN COMPTE DURANT
LA VISITA”

Visita al mercat

“INVESTIGUEM LA LLISTA
DE LA COMPRA”

Activitat de síntesi
i comunicació

“LES PARADES
DEL MERCAT”

Les possibilitats didàctiques i els continguts relacionats amb el mercat són molt amplis i de molta riquesa, però per tal de delimitar la proposta s'ha optat per 5 dinàmiques concretes. D'altra banda, tenint en compte que el temps de dedicació al projecte pot ser diferent en cada cas, s'han identificat dos tipus d'activitats:

- Activitats bàsiques de la proposta, marcades en taronja.
- Activitats d'aprofundiment, ampliació o suport, destacades en color verd.

Tot seguit es detalla el contingut i la metodologia de cadascuna d'elles.

* activitat
complementària

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

TREBALL INICIAL I DE PLANIFICACIÓ A L'AULA

“PER QUÈ ANEM A COMPRAR?”

(recurs didàctic al quadern per a alumnes)

activitat
complementària

Lloc: a l'aula

Temps: 10-15 min

Materials: quadre de productes a la fitxa de l'alumnat

Altres: aquesta activitat es pot adaptar segons les característiques de la classe (coneixements previs, relació amb altres temes que estiguin treballant, etc.)

Aquesta primera activitat està plantejada amb la intenció d'**introduir el tema dels establiments comercials especialitzats** en un tipus de producte concret i el concepte d'espai comercial on trobem agrupats diversos tipus d'establiments.

La seqüència que segueix aquesta activitat és la següent:

- **Introducció al tema dels productes de consum** i els establiments on s'adquireixen.
- **Realització de l'exercici de relació**, on cal aparellar els diversos establiments amb el producte que venen. Es pot dur a terme de manera individual o en petits grups. També es pot realitzar mitjançant un petit debat, dinamitzat pel docent, on tots els alumnes del grup classe vagin aportant les seves consideracions.
- Tancament **introduint el concepte d'agrupament** d'espais comercials.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

TREBALL INICIAL I DE PLANIFICACIÓ A L'AULA

“ON PODEM ANAR A COMPRAR?”

(recurs didàctic al quadern per a alumnes)

activitat
complementària

Lloc: a l'aula

Temps: 15-20 min

Materials: fotografies dels diversos espais. Fitxa de l'alumnat

Altres: aquesta activitat es pot allargar o escurçar segons el criteri del docent

Enllaçant amb la primera activitat, aquesta segona proposta té com a finalitat **introduir el tema dels espais comercials**. S'hi presenten les fórmules que agrupen els diversos tipus d'establiments en graus diferents d'especialització per productes.

- Introducció al tema dels espais comercials mitjançant un **debat per conèixer les impressions i informacions dels alumnes** en aquest aspecte.
- **Comentari de les fotografies que apareixen a la fitxa** dels alumnes i que permetran centrar la conversa en quatre espais: centre comercial, supermercat, eix comercial i mercat. L'exercici permetrà destacar les similituds i diferències entre uns i altres.
- Tancament i **conclusions on s'haurien de concretar les característiques pròpies del mercat**, sobretot pel que fa al tipus de productes que hi trobem: productes variats, frescos i de qualitat.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

TREBALL INICIAL I DE PLANIFICACIÓ A L'AULA

“NORMES QUE CAL TENIR EN COMPTE DURANT LA VISITA”

Lloc: a l'aula

Temps: 15-20 min

Materials: fotografies dels diversos espais.
Fitxa de l'alumnat

Altres: aquesta activitat es pot allargar
o escurçar segons el criteri del docent

Activitat de motivació i planificació de la visita al mercat. **Plantejarem als alumnes la resolució d'un misteri.** Per fer-ho anirem a visitar el mercat més proper, on **hauran de cercar els productes que figuren a la misteriosa llista de la compra.**

Al quadern de l'alumnat trobareu les il·lustracions dels diversos productes, que els alumnes que dissenyen hauran de cercar entre les parades del mercat. Al quadern, **hi podem trobar dues versions de la fitxa, que es poden donar a grups diferents** per tal d'ampliar encara més la diversitat de productes cercats. Les il·lustracions són en blanc i negre i **perquè els alumnes les puguin pintar mentre les treballen.** Això els ajudarà a recordar durant la visita aquells aspectes que han treballat a l'aula.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

○○○ TREBALL INICIAL I DE PLANIFICACIÓ A L'AULA

Preparació de la visita

Abans de realitzar la visita és important que tingueu en compte les informacions següents.

- Abans d'anar al mercat cal que **concerteu un dia de visita** amb l'Oficina del Programa Educatiu. Per fer-ho podeu trucar al **680 678 062** o enviar un correu a **programaeducatiu@menjodemercat.cat**
- És important que **prepareu els vostres alumnes per a la visita**: cal explicar molt clarament què és el que farem, quin mercat anirem a visitar, quin dia es durà a terme la visita, etc.
- **Implicar les famílies d'alguna manera en la visita**. Per fer això podeu demanar als vostres alumnes que parlin a casa sobre el que han de fer al mercat, que demanin consell per moure-s'hi o informacions sobre els diversos productes. La idea és **crear expectatives i buscar la complicitat dels pares i mares amb vista a la visita**.
- **Dur la càmera fotogràfica** per poder fer fotos de tot allò que pugui il·lustrar posteriorment el treball final. Si al centre existeix un protocol per demanar aquest tipus de material seria interessant que els alumnes poguessin participar en aquest procés. També podeu demanar als nens i nenes que duguin les seves càmeres de casa.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

VISITA AL MERCAT

Benvinguda

En arribar al lloc de la visita, **la direcció del mercat ens donarà la benvinguda** i ens aportarà algunes informacions concretes sobre l'espai que ens disposem a visitar. En acabat, **ens convidarà a la descoberta de les diverses parades**.

Seguidament recomanem que es faci un **repàs de les normes i consells que trobem al quadern per a alumnes**. És important que els infants siguin conscients que són en un lloc públic i que la seva presència ha d'interferir el mínim possible en l'activitat dels clients i comerciants.

Un cop fet això, cal **distribuir la classe** per realitzar la visita. Recomanem que es faci **en dos grups** per diversos motius:

- Podrem realitzar la visita de manera més tranquil·la i organitzada.
- Tots els membres del grup poden observar millor les parades si hi van en grups petits que si hi va tota la classe sencera.
- En el moment de compartir les informacions sobre la visita disposarem de punts de vista diferents que podrem contrastar i complementar.

Els alumnes disposaran d'uns distintius que permetran als clients i venedors identificar-los com a escolars que estan duent a terme una visita al mercat.

Finalment, tot i que el mercat és un recinte segur, abans de començar la visita recomanem que **es pacti un lloc de trobada** per si de cas algun alumne se separa del seu grup.

VISITA AL MERCAT

“INVESTIGUEM LA LLISTA DE LA COMPRA”

Lloc: al mercat

Temps: 40-45 min

Materials: es poden fer servir les imatges dels diversos productes que s'han de buscar al mercat. És important dur càmera de fotos o vídeo

Altres: els productes que cal buscar poden servir com a base per a parlar d'altres productes relacionats que trobem a la mateixa parada

Durant la visita al mercat, els alumnes han de visitar parades diferents per tal d'investigar-ne les característiques i els productes. Posteriorment hauran de fer servir les informacions recollides per confeccionar el mural sobre el mercat.

L'activitat es desenvoluparà de la manera següent:

- Els alumnes disposaran d'una fitxa on es presenten diversos productes típics del mercat. La seva tasca serà **buscar la parada on es troba cada producte**. Com hem comentat abans, durant la preparació o tot just abans de començar, es poden designar alguns encarregats de buscar els productes. Per aquest motiu, podeu trobar un model de fitxa d'investigació, a la qual podeu afegir un producte i assignar-li un responsable, que serà l'encarregat de buscar-ne informació durant la visita. Respecte a les imatges que orienten la cerca, podeu valorar la possibilitat que cada alumne en porti una, que cada grup en dugui una llista o que l'educador centralitzi la informació.
- Un cop localitzada la parada on trobem un producte, **els alumnes s'hi hauran d'acostar i mirar de recollir diverses informacions**: nom de la parada, nom del venedor (peixater, fruiter, carnisser, etc.) i quins altres productes hi podem trobar. És important que els alumnes siguin oberts a tot tipus d'informacions sensorials: olfactives, tàctils, visuals i, si tenen sort, gustatives.
- Aquest procés s'ha de repetir fins que hagin trobat tots els productes.

Recordeu-vos de dur una càmera i enregistrar tot allò que els alumnes trobin interessant, perquè puguin il·lustrar posteriorment els murals de les diverses parades. Seria perfecte disposar d'una foto per parada!

ACTIVITAT DE SÍNTESI I COMUNICACIÓ

“LES PARADES DEL MERCAT”

(recurs didàctic al quadern per a alumnes)

Lloc: a l'aula

Temps: 40-50 min

Materials: informació recollida durant la visita, fotos, etc.

Altres: pengeu els vostres treballs finals a la pàgina web perquè altres persones els puguin consultar. També podeu mirar els d'altres centres i comentar les seves propostes

Per tal de posar en comú tota la informació recollida al mercat **es confeccionarà un mural on apareguin les informacions recollides durant la visita**. S'hi hauran de fer destacar informacions bàsiques, com ara el nom de la parada, l'ofici del venedor, els productes que hi podem trobar i altres informacions que facin referència a les sensacions i percepcions dels alumnes.

Per fer aquest mural **podem treballar les diverses parades per parelles o demanar que cada alumne ompli una fitxa** per tal d'ajuntar-les totes posteriorment.

Al quadern de l'alumnat es recullen tres propostes que permeten adaptar l'activitat al nivell de lectoescriptura del grup.

Finalment, i per tancar la proposta, **realitzarem una xerrada amb tots els alumnes per tal que ens expressin les seves valoracions** sobre la visita, les activitats i els nous coneixements que han adquirit.

El fet de recordar la conversa del primer dia permetrà contrastar els progressos que s'han dut a terme. Aquesta pot ser una informació important tant per al docent com per als alumnes, que així es faran conscients dels coneixements adquirits.

Animeu-vos a penjar els vostres murals a la pàgina web de l'escola per tal de compartir la informació que heu treballat amb tothom que hi estigui interessat.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

Altres continguts que es poden treballar a partir d'aquesta proposta

Altres aspectes que podem treballar a partir d'aquest programa són:

Les estacions i els productes de temporada

Aquest programa de mercats pot ser un bon punt de partida per treballar altres aspectes relacionats, com ara els productes de temporada i les estacions en què els podem trobar.

Els oficis

Els venedors del mercat no són simples comerciants, sinó que darrere de la seva feina hi ha un autèntic ofici del qual podem aprendre moltes coses. Partint d'aquest programa de mercats, podem aprofundir en les diverses tasques que desenvolupen altres tipus d'oficis i artesanies.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

Identificadors per a la visita:

Durant la visita al mercat podeu fer servir aquest identificadors que informaran als comerciants i als clients que els alumnes estan participant en l'activitat educativa.

Guia d'orientacions didàctiques

Ed. Primària 1r, 2n i 3r

Per mantenir
l'equilibri,
menjo
de mercat!

Per mantenir l'equilibri, menjo de mercat!

Ajuntament de Barcelona. Institut Municipal de Mercats
Diputació de Barcelona

Proposta educativa i desenvolupament de continguts:

Marinva Joc i educació

Disseny gràfic i maquetació:

RDC publicitat i comunicació

Amb el suport i l'assessorament de:

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona (**IMEB**)

Agència de Salut Pública de Barcelona (**ASPB**)

Direcció de Comunicació de la Diputació de Barcelona

Federació Catalana d'Entitats contra el Càncer (**FECEC**)

Associacions de Comerciants dels Mercats de Barcelona

Més informació i inscripcions:

Oficina del Programa Educatiu

programaeducatiu@menjodemercat.cat

Tel. 680 678 062

www.menjodemercat.cat

www.mercatsbcn.cat

Mercats de Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

Diputació
Barcelona

Àrea de Comerç

